

MAZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hivatalban átvéve.
Egy évre ..... 18 h.
Földpostán ..... 4 -
Helyben kézhez hordva.
Egy évre ..... 20 h.
Földpostán ..... 5 -
Helyben postán szállítva.
Egy évre ..... 24 h.
Földpostán ..... 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelent minden nap, a hűvös és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-m. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

III. évfolyam 42. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 február 21.

A buvárhajóharc hatása.

A Földközi tengeren sok hajó süllyedt el.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Berlini jelentés szerint hivatalos helyeken nagyon meg vannak elégedve a buvárhajóharc eddigi sikereivel, bár a hajóknak csak egyrésze tért még vissza.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Földközi tengeren legutóbb a buvárhajók nagyobb számu ellenséges gőzöst süllyesztettek el, köztük a Tulcemo olasz csapatszállító hajót, két 3000, illetve 4500 tonnás hajót fontos rakományyal szalonikibe továbbított 4217 tonnás oceáni olasz gőzöst és a 3233 tonnás Montvenoux teherszállító hajót.

Londonból jelentik, hogy a 4349 tonnás angol Ormény gőzöst elsüllyesztették.

A beavatott Reuter-ügynökség.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti: Wilson még ezen a héten felhatalmazást fog kérni a kongresszustól, hogy az amerikaiak életé-

nek és vagyonának megvédésére minden szükséges intézkedést megteheszen. A felhatalmazás alapján Wilson felfegyverzi a kereskedelmi hajókat.

Nincs forgalom Oroszországgal.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A Lokalanzeigernek jelentik Amsterdamból: A tengeri záriat következtében az entente államok és Oroszország közt megszűnt a személyforgalom.

Felfegyverezték az amerikai gőzösöket.

Budapest február 20. (Saját tudósítónktól.) Kétszáz amerikai gőzöst a Daily Telegraph washingtoni jelentése szerint fölfegyvereztek.

Wilson katasztrófát emleget.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Wilson tárgyalt a demokratavezérekkel a Kapitulumon s meggyőzni igyekezett őket arról, hogy a helyzet komoly és készen kell lenni a katasztrófára.

Rotterdamból jelentik: Bár Wilson kijelentése a helyzetet rendkívül komolynak mutatja, mégis remény van arra, hogy elkerülhető a háború.

Newyorkból jelentik: Amerika elutasította a német javaslatot, amely a német hajók, felszerelések és rakományok biztonságát garantálja.

Translognál egy támaszpontot találtunk el.

Berlin, február 20. A nagyhatalmúak és jelenti:

Égyiptomi harctér.

Albrecht württembergi herceg hadseregénél az angoloknak délelőtt Mastines-től nyugatra erős tüzelő készítés után megindított előretörése megfiusult. Egy tisztt és 6 főnyi legénység maradt kezünkön.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala. Az Anere arcvonalon visszaveritünk néhány angol felderítő előretörést. Az Anere északi partján egy portyázó osztagunk rárontott egy angol őrsre, és 2 fogollyal tért vissza. Rövid tüzelés után rohamesapataink Transloytól délre elfoglaltak egy támaszpontot és annak 30 főből álló őrségét foglyul ejtették.

A német trónörökös hadserege. A Champagneban és a Vogézokban kisebb vállalkozások a franciák részére eredménytelenül folytak le. Verdun északkeleti arcvonalon sikerült rajtaütünk egy ellenséges őrségen, amelyet fényes nappal elfoglaltunk.

Harcok a behavazott Kárpátokban.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. Az orosz tüzelés egy szakaszon, különösen a Trisviaty tótól délre és a Warjovka keleti partján tevékenyebb volt, mint az előző napokban.

József főherceg vezérezredes arcvonala. A Kárpátokban hóvihárban ránk névsz sikeres portyázások folytak. A Smotretől délre egy orosz erődházat védőinek elfogása után felrobbantottuk. A Hancivölgytől északra ellenséges előőrsök elűzése és ellentámadások elhárítása után állásunkat egy magaslat nyergére toltuk előre.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Radulescinél a Szereth mentén rohamesapataink benyomultak az oroszok állásába és a fedések szétrombolása után 11 fogollyal és több gépfegyverrel tértek vissza.

Macédóniai front.

A Vardar és a Doiran-tó közt tüzelés folyt, amely estig tartott, támadás nem történt.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Az ellenzék támad a Házban.**A képviselőház ülése.**

Budapest, febr. 20.

A képviselőház ülés délután fél 4-kor kezdődött.

Beliczay Géza a kivételes intézkedéseket helyesli. A közönség fegyelmessétlensége az oka, hogy nem váltak be.

Botlik István súlyos mulasztást lát abban, hogy Németországból 500 vetőgépet nem tudtak behozni, mert a pénzügyminiszter visszautasította az ajánlatot. A nép nagyrészt képviselő ellenzékét a kormány nem részesíti a hatalomban. A termelési kényszertől nem szabad visszariadni. Nem juttat helyes termelési politikát, csak rendőri intézkedéseket a kormány, a nagytőkét és a nagypárt dédelgeti. Tamadja a központokat. Hogy Törökországból a főváros nem tudott ételolajat behozni, a szirközpont az oka.

Rakovszky István: Miért nem helyezték véd alá?

Egy hang: Most bizonyul be, hogy Róssa Sándor dzsentelemen volt!

Iklódi Szabó István a Dunagőzhajózás jövője érdekében a Dunát a Szulina áig hajózhatóvá kívánja tenni.

Pallavicini Eds őrgróf szerint az itthonmaradottakat élelemmel kell ellátni. A sertések bírálásánál a miniszter nem ismerte saját rendelkezését. A piacra a Mundus az ur.

Rakovszky: Ki az a Mundus?

Battyányi Tivadar gróf: Börtönbe vették!

Rakovszky: Lámpavasarra.

Elnök: Rendreállítás!

Ghillány Imre báró miniszter kijelenti, hogy a sertésrekvirálás helyesen történt. Az ételolajt azért nem hozták be Törökországból, mert Németországból olcsóbban szerezhető be. Felal a vádakra és cáfolja azokat.

Tisza személye szimbólum.

Rakovszky Iván védi a kormány háborús politikáját. A háború időtartamára nézve nemcsak a kormány, hanem a német császár és az egész világ is tévedt. A választójogot olyan méretnak tartja, amely kánálanként orvososság, egyszerre nagyobb mennyiségben öl. Magasztalja Tiszát, akinek személye szimbóluma a monarchia harcokésségének. Távozása, amelyet az ellenzék követel, igen sokat ártana nemcsak a monarchiának, hanem a központi hatalmaknak is.

A vitát félbeszakították s felolvasták az interpellációs könyvet. Ülés vége egyegyed 10 órakor

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke.** Ára I kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-várad, Rákóczi-ut 7/B. Tajkonserv is kapható.

Éhinség előtt áll az egész világ.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól) A Morningpost szerint Beresford lord kijelentette: Ha az elsüllyesztett hajók tonnataralmát nézzük, meg kell döbbernünk. Anglia élelemmel való ellátása nagyon nehéz lesz. Külömben az egész világ éhinség előtt áll.

Felrobbantottunk egy orosz erődházat.

Keleti harcok. Budapest, február 20. (Hivatalos.) Foksanitól északkeletre rohamcsapataink az ellenséges árkokból foglyokat, 8 géppuskát és egy aknavetőt szállítottak be. A Ludova területén felrobbantottunk orosz erődházat. A Narajovka mentén élénk ágyuharc volt. Radzivilov mellett egyik repülőnk lelőtt egy orosz repülőgépet.

A tenger melléken megélénkült az ágyutüz.

Olasz harciér. Budapest, február 20. (Hivatalos.) Az ellenséges ágyutüz tegnap délután a tenger melléki arcvonalon Plava és a tenger közt erősödött. Éjjel csak egyes, tüzzel való rajtaütések voltak. A tiroli arcvonalon az olasz tüzérség, főleg a Torbole Lokno közötti szakaszon volt tevékenyebb, mint rendszeren.

Délkeleti harcok. Budapest, február 20. (Hivatalos.) Peráztól délkeletre tábori őrsesatározások.

Az angol hadikölcsön eredménye.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Londoni jelentés szerint az új angol hadikölcsönre 440 millió font sterlinget fizettek be.

Az amerikai kongresszus békét akar.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Az amerikai kongresszus a hadihitelről szóló jelentéséhez a következőket fűzi:

Az amerikai kormány fejlessze ki készségét, hogy a függőben levő nemzetközi ellenlétet békésen oldja meg s a háborút eikerüli.

Nyugaton angol offenzíva készül.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Times vezércikkében ezt írja: A nyugati fronton a feszültség napról napra növekszik. Az összes ütközések egyre nagyobb terjedelműek. Az angol hadsereg, mely két főhadiszíntéren, a Sommenál és Ancres körül áll, a legnagyobb harcok várnak. Előrelátásaió, hogy öt héten belül megindul a világtörténelem legnagyobb csatája.

Keleten Oroszország támad.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) A N. Fr. Presse pétervári magánjelentést közöl, mely szerint a legutóbbi napokban fontos megbeszélések folytak, melyekben Stürmer is résztvett. A tanácskozáson elha-

tározták, hogy Oroszország ismét átveszi az ententétől a katonai vezetést. Erért az orosz hadseregnek, melynek átcsoportosítása befejeződött, megadják a parancsot az offenzívára.

Hol van a Rochester?

Budapest, febr. 20. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien szerint a washingtoni Wallstreeten kijelentik, hogy a Rochester amerikai gőzös a mely a blokádtörésére van kijelöltve, nem érkezett meg rendeltési helyére.

Gerard a németekről.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Gerard amerikai nagykövet kijelentette, hogy a német nép vezetői, akik mindenkiben csalódtak, az amerikai népet nem tudták megérteni. Németország politikai célja embereket és országokat terrorizálni. Németország azt hiszi, Amerika fél tőle. A buvár hajóharc súlyos hiba. E kalandból, fejezi be Gerard nyilatkozatát, a demokrácia eszméje fog győzelmesen kikerülni.

Szenet! Szenet!!

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Párisi hírek szerint nagy tömeg járta be az utcákat és hangosan ordította: — Szenet! Szenet!

A bulvárdokon szétverték az oda kikerült tüntetőket. Egy kis utcában a tömeg egy szénraktárt kifosztott.

Támadnak az angolok és a belgák.

Budapest, február 20. (Saját tudósítónktól.) Wolff-jelentés: Az Ancres völgyben 3 angol hadosztály megtámadta állásainkat. Egész napon át hullámzó harc után árkunk egy részét átengedtük. 18-ára virradóra Ypernnél a belgák erősen támadtak. Közelharcból visszavertük őket.

Látogatás a teheneknél.

Az eprekerti tejközpontban.

Teheneink, mint a Tiszántúl jelentette, megérkeztek Nagyváradra Andó Ferenc tejmester kíséretében. Megvártuk, míg kipihenték az ut fáradalmait s tegnap meglátogattuk őket eprekerti otthonukban.

Csinos istálló, házilag készült egy istállóból, a falak betonból, a jászol is beton. Mikor elfogyasztották a szénát, a viszapok megtöltik a jászolat tiszta vizel, ki se kell menni a kényes teheneknél rossz időben. A lefolyó víznek külön esatorna, nagy tisztaság az istállóban.

Üdvözöltük őket s ők visszateleltek nyájasan:

— Bööööh.

De élénk áll Rinkó Pál katona s azt mondja:

— Itt nem szabad idegennek lenni. Ez a parancs.

Helyeseljük a parancsot s engedélyt kérünk a telep vezetőjétől. Rinkó Pál udvarias lesz s elmondja, hogy a békési Zallinszky-uradalomban volt tehénész, s mint katona az istállóépítésnél segített. A jószemű tejmester felismerte benne a teheneikkel való bánásmódban jártos embert s elkérte a katonaságtól.

De térjünk a tehenekehez. Husz tehenre berendezett az istálló, már van benne tizenegy, kilenc Lukács Odón főjegyző terve szerint három héten belül megérkezik. A tizenegy tehen állása fölött kis tábla lóg, ilyen felirattal:

A tehen neve: _____

Hány éves? _____

Tajhozam: _____

Átlagos zsirtartalom: _____

A becses verdégek nevei sorban:

Olga 7 éves, Anna 7 éves, Panna 8 éves, Bózi 5 éves, Tükör 7 éves, Nyalka 8 éves, Zsanka 7 éves, Rajkó 8 éves, Erzi 8 éves, Pipacs 8 éves, Fani 7 éves.

Ezeket a teheneket Olgától Zsankáig a svájci Schwys-ból importálták, a többi simmenthali és bonyhádi. A svájciak egészszintűek vagy dánvadezintűek s nagyon szeretik egymást, a tolett azon részét, ahol nyelvük nem éri homlokukat és orosontjukat, egymásnak nyelvvel hozzák rendbe, mind jó egészségben érkeztek meg, két napig tartott az utazás Cséffáról, ahol a Tiszardvanyi birtokon voltak akklimatizálás céljából.

A Pannonia kendergyár r. t. adta el őket. Lukács Odón főjegyző olosón vásárolta meg Kazyk uradalmi istállótól a becses jószágokat. Ma lehetne rajtuk nyerni 5-6000 koronát. Nem lehet eléggé megbecsülni Andó Ferenc közreműködését a vétel körül. Vette pedig a főjegyző 5 korona 25 fillérjével élőszulát, 580 kilogrammos tenén tehát 3090 koronába került. Persze, azóta biztak is a kitűnő bánásmód mellett, mert széna van, lesz és a takarmányuk kitűnő. Cukorrépa-szeleteket 3-4 százalékos vízben pácolnak egy cement pácolóban s ezt szénával keverik, ezzel táplálják a teheneket, amelytől alap-

san tejelnek. Széna van elég, 15 vagontól eddig 3 megjött.

A tehenek közül Nyalka ellés előtt van, a svájciak hat héten belül mind megellenek s így tejük apadóban, a simmenthaliak azonban már tulesetek a szaporodáson s egyszeri fejésre 12-14 liter tejet adnak. Ezek az öszre ellének. A borjuk közül a szebbeket felnevelik, a többieket valószínűleg eladják.

A tehenek nagy rendhez szokottak, erre tekintettel reggel 3-kor és délután 3 órakor fejkik őket Rinkó Pál és egy eleven, ügyes fiu, akit a Stubenberg birtokról hoztak, Szilágyi Imre nevtől, fejkik a teheneket, a kis fiu ritmikusán fej, passz szóval, az okos szemű állatok szeretik őt is, meg a katonát is, a fiu fizetése, — igen, igen — 100 korona havonta. A tehenek tiszták, evés közben mindig vakarják őket.

A tej zsirtartalma, ma Andó Ferenc vizsgálata szerint 3,6-3,8 százalék (28 százalékn felül jó a tej.)

A csinos istálló, a tiszta, szép tehenek, a frissen fejt habos tej szűrése s az egész üzem vezetése példás vezetésre és gazdaságra mutat. Lukács Odón főjegyző tervei nek okos megértésére vall Andó Ferenc tejmester minden intézkedése. A lucernást már trágyazzák, a volt rózsakertbe burgundi-répát vetnek majd. Lesz ott fő, répa, de ez nem elég.

Van egy javaslatunk. A telepet ki kell bővíteni s erre alkalmas a volt fahóla a telep mögött. A feministák adták ezt kérbe 3 koronájával a környékbeli szegényeknek, de a környék csirkefogói mindent ellopottak, csak az nem vitt haza semmit, aki ásott, kapált és vetett.

Épen ott az Erzsébet liget, kora tavasztól késő őszig a fajtalanság fészke, a megbotránkozás tárgya. A vackaiból kirezzentett ligeti, velereti, külvárosi és réti csirkefogók és tolvajok ott tanyáznak, ott kártyáznak s ott osztozkodnak a lopott holmikon, onnan törnek át a feministák földjeire s elpusztítanak mindent. Hát ezen segíteni kell s oda kell esatolni a tejközpont földjeiből ezt az egész területet.

A gyermek, az asszony, a család egészsége, a tej a fontos most. Tiszteletreméltó kiegészítések helyett egy nagy városi üzemet kell fejleszteni s ezt csak e területek igénybevételével lehet.

Tisza Bécsben. Bécsből jelentik: Tisza István ma Bécsben Szurmay tábornok látogatását fogadta, majd Hazai Samu báróval és Rossner Ervin báróval tanácskozott. Tisza kihallgatáson jelent meg a királynál és délután tanácskozott Czernin külügyminiszterrel.

Szurmay Sándor honvédelmi miniszter. A Bud. Tud. jelenti Bécsből: A király kinevezte Szurmay Sándor altábornagyot honvédelmi miniszterré. Az eskütétel délután fél 4 kor volt a Hofburgban. Utána a király kihallgatáson fogadta az új minisztert, Tisza István miniszterelnök Bécsből hazautazott.

Hazug és hamis tükrök a sajtó.

Csodálatos hatalom a nyomtatott betű, a sajtó, mert nemcsak egyesek, hanem egész országok lelkületét és arculatát változtatja meg. Eltét és öl, mint a napsugár. Ne különös: lehet egy ország 95 százalékátan keresztény, de ha sajtója nem keresztény, az egész ország úgy fest, mintha csupa hitetlen és pogány lakná.

A magyar nép nem olyan, mint a sajtója. A magyar nép erkölcsös és szemérmes, lovasias tisztelettel őrzi családjá becsületét s a női erényt. A sajtója után ítélve azonban ennek a tisztaságérzetnek semmi nyoma; itt csak izsó érzékiség, trágár és semmivel sem törődő élvezetvágy tombol. A magyar nép becsületos és őszinte, békés és rendszertető, nem spekulál s nem hirdet gyűlölködést. A nyilvánosság előtt azonban sajtója révén úgy fest, mintha üzerek és uszások népe volna, akik még a háborút is csak gazdasági alkalmnak nézik, akik osztálygyűlöletet hirdetnek forradalmat akarnak.

A magyar nép komoly és jósan, főleg most, a háboruban mélyen átéri a pillanat komor magasztosságát. A sajtóból élénk meredő Magyarország ellenben ma is csak dőzsöl és mulat, kacsog a más baján, színházba és orfeumba jár s míg a haroterekről majdnem idáig hallatszik a haldoklók halálhörögése, neki nincs más gondja, mint a „kabités”, „orticsák” s pezsgő mellett fogyasztja a hirtelen szerzett ezreseket.

A magyar nép hű hagyományaihoz, szereti a trónt és az oltárt, melyekben nemzeti létének két sarkoszlopát látja, megbecsüli a papját és egyházát, s inkább az idegenre néz, gyanakvóan. A nyilvános Magyarország, legalább sajtója után ítélve, ellenkezéleg: kigunyolja a haza és a vallás szent fogalmait, imádság helyett káromolja az Istent, megveti a keresztény hitet, farizeusoknak nézi papjait, a vizront dühbe jön, ha valaki a pálinkamérő, hadseregcsaló, erkölestelenséget terjesztőket bántani meri. Jaj az igazságszolgáltatásnak, ha el meri ítélni a kártevőket. A valódi Magyarország keresztény és vallásos, a sajtóban tükröződő Magyarország hitetlen és elvtelen, haszonleső és materialista, amelynek csak egy féltve őrzött nemzeti kincse van: a dédelgetett vad modernizmus, és csak egy borzalmas, iszonyu veszedelme: a katolikus pap és Egyháza.

Meddig tűrjük ezt a hamis, nemtelen játékot, a nemzet képének ezt az állandó meghamisítását? Várjuk e, míg a sajtó lassan át is idomítja ezt az országot olyanná, amilyennek még csak festi hazug színekkel? Nézzék e tétlenül, hogy naponta száz és száz ezrekbe szórja bele azokat az elveket, nézeteket, amelyek nem a mieink, nem magyarok és nem keresztények?

Teremtünk tiszta, becsületos sajtót. Ne támogassuk azokat a lapokat, amelyek szét-huzást, gyűlölködést, vallástalanságot, céda erkölcsöt terjesztenek köztünk s amelynek egyetlen célja: az üzlet, a pénz, melyet belőlünk s ellenünk sajtolnak ki? A magyar nemzet nem az, amilyennek ez az üzlet-sajtó hazudja s átalakítani szeretné. A nemzet egészséges, csak sajtója nem az.

Teremtünk meg a keresztény, becsületos sajtót.

Irni-olvasni tudás igazolása.

Kik akarnak választók lenni ?

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913 évi XIV. tc. 6 ik § a értelmében annak a választásikort elért, férfinemhez tartozó, magyar állampolgárnak is van választójoga, aki az ezen paragrafusban felsorolt különös feltételek valamelyikén kiül irni, olvasni tud, anélkül, hogy a törvény 5. § ában meghatározott elemi népliskola 6. osztályát; vagy az ezzel a választási jogosultság szempontjából legalább egyenlő értékű más iskolai osztályt, vagy más tanulmányt elvégzett volna.

Az ilyen egyének azonban csak akkor vehetők figyelembe a választási jog szempontjából, ha irni meg olvasni tudásokat, az ennek megvizsgálására alakított bizottság előtt igazolni tudják. Ezekon kívül a felek az irni olvasni tudást még az összeíró küldöttségek előtt is igazolhatják, egyéb bizonyítási módot azonban a törvény nem szabályoz. Az irni és olvasni tudást a jegyző, vagy a községi előjáróság által kiállított bizonyítvánnyal igazolni nem lehet.

Nagyvárad thif. város közigazgatási bizottsága 1218-1915 kb. számú határozatával az 1184-1914 eln. számú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteri körrendelet 9. § a értelmében az 1917 évre megalakította ezen bizottságot, amely bizottság az idézett körrendelet 12. § a alapján a folyó évi február hó 27 ik napján kezd meg működését.

Amidőn erről a körülményről a város területén lakó mindazokat, akik a jelen hirdetmény első kezdetében foglalt feltételeknek megfelelnek, értesíttem, — nem mulasztatom el, hogy nyomatékosan fel ne hívjam a lakosság érdekelt részének figyelmét a választói törvény azon liberális intézkedésére, mely szerint a szellemi cenzus minimumát képező irni-olvasni tudást igazolni képes egyéneknek is megadja a választói jogosultságot.

Ma már különösen a városi lakosság a fejlettebb élet követelményeinek megfelelőleg irni olvasni általában tud, mégis nagy a száma azoknak, akik megfelelő iskolai bizonyítvánnyal különböző körülményeknél fogva nem rendelkeznek. Nem akarja tehát ezeket a törvény elűni attól, hogy legszabbb állampolgári jogaik gyakorlásától meg legyenek fosztva, hanem ellenkezésképpen, célzata az, hogy általa megvont kereten belül mindenki nehézség nélkül hozzájárulhasson az öt törvényvel fogva megillető választási joghoz, miből folyólag Nagyvárad város hatósága gondot fordít arra, hogy a választójogosultság előfeltételeinek igazolása az érdekelt község részére a lehető legszélsőbb határig megkönnyíttessék.

Olyan esetekben tehát, ha az irni-olvasni tudás valamelyes iskolai bizonyítvánnyal nem igazolható, a hatóság a jelentkezők irni-olvasni tudásáról közvetlen észleléssel, vizsgálat útján győződik meg.

Az irni és olvasni tudás igazolására becsatolható a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki 24 ik évét betöltötte. Azoknak, akik már az előző évekre érvényes névjegyzékbe felvették, valamint azoknak is, akik az 1914. és 1916. években megtartott irni-olvasni tudást igazoló vizsgát sikeresen kiállították, újból nem kell vizsgálatra jelentkezniük.

A vizsgálat teljesen ingyenes és azért semmiféle díjat fizetni nem kell. A vizsgálatok 1917 február 27-én délelőtt 8 órakor kezdődnek a városháza bizottsági és tanács termében.

A vizsgálatra akár személyesen, akár levél útján a vizsgálat megkezdésének napjáig lehet jelentkezni a polgármesteri hivatalban dr. Cseresznyés Béla th. tanácsnoknál a hivatalos órák alatt (városháza I. emelet

3. sz. ajtó), aki az érdeklődőknek és jelentkezőknek a szükséges felvilágosításokat és utasításokat is megadja.

Kelt Nagyváradon, 1917. évi február hó 12 ik napján.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Glesó templomi kendők horért, pálinkáért.

A törvényszék előtt hárman állanak: Kappel Sámuelné, Rottár Györgyné, Barta István, mindhármán Kisházáról. Első Kappel Sámuelné, kisházai koreszmárosné.

— Hány éves? — kérdi Seress Barna tanácselnök.

— 38.

— Mikor született?

— Visszafele kilehet számítani.

— Ne vicseljen itt. Most vegye le a kendőt, hogy a személyleltását eszközölhessük.

— Nem vehetem le, zsidó asszony vagyok.

— Nem bánom, vegye le. (Kappelné hátrább tolja fején a kendőt). Haja?

— Levágva rituális szokás szerint. Fekete.

Egy tanut Szekszórol vezet elő egy misziós nővér Kövér Ily kíséretében.

A vád: orgazdaság mindhármójuk ellen. Tíz templomi diszkendőt vett Kappelé egy tolvajtól, aki betört a g. keleti templomba. A másik kettő zsákokat.

Kappel Sámuelné tagad. Azért vette, mert aki hozta, azt állította, hogy az övék. Hát nem lehetett olyan kendőjük?

Elnök: Hát nem lehetett. Aki hozta, csavargó volt.

— Hát tizezer korona lett volna szurva minden kendőhöz, akkor se vettem volna meg. Őt koronát adtam a kendőkért.

— De tíz kendőt öt koronáért vett, mikor egy is többet ért.

— Olesó volt a pamut.

— Mit adott érte?

— Bort és pálinkát.

— Hol itta meg a tolvaj? Magánál?

— Nem, elvitte a lányoknak. Hogy máshova vitte? Mi közöm hozzá?

Rossár Györgyné tagad.

Elnök: De maga biztatta a tolvajt, hogy lopjon.

Barta István eszmadia nagy mesét mond a tolvajjal való találkozásáról s a zsákok vételéről. Jóízűket nevet.

— Nono, ez komoly dolog, faddi az elnök. Maga három zsákért megcsinálta a tolvaj cipőjét egy korona értékben, mikor egy zsák ára több mint 5 korona, pláne gyapjuszáké.

Kirázzák a bünjeleket őrző zsákok. Sok zsák benne, hét templomi kendő és egyebek. Keresnek még kendőt.

— Hova lett a kendő? — kérdi az elnök.

— Mit tudom én? — feleli Kappelné.

— Ne baszáljen így. Maga 1 korona 40 fillért fizetett tíz kendőért, nem öt koronát.

A bíróság Rossár Györgynét 1 heti, Barta Lajost 2 heti fegháza ítélte Medvigy István dr. királyi ügyész vádbeszéde után. Kappel Sámuelné ügyében külön tárgyalás lesz. Védő: Lánzi József dr.

A Kath. Kör pénteki közművelődési estéje.

Miként az előbbi esztendőben, úgy az idén is a Kath. Kör a nagybőjt folyamán minden pénteken közművelődési estélyt rendez a Szt. László teremben.

Az idén hat ilyen sorozatos előadást rendeznek, mely előadások keretében győgyörű zene és énekzások, szavaltatok és melódramák kerülnek előadásra. Minden alkalommal egy kitűnő szónoklat is lesz, melyekre katolikus közéletünk legkiválóbb előadóit kérték fel.

Az első előadás pénteken, a hó 23-án lesz, a mikor Pálffy Béla váradzsidós plébános a népszerű és kitűnő egyházi szónok fog beszélni. Előadójának a címe: „A bőjt lelke“.

Az estélyt kitűnő zenezők teszik változatossá. Megnyitóra Petróczy Alice urleány a Paczkó zenekola jeles növendéke fog két zongora darabot eljátszani.

Utána Bihari Ákost a kiváló művészt fogjuk hallani, aki költeményeket szaval.

Utána cello solót játszik Kürti István, a kit Resch Mihály kíséri zongorán.

Ezután következik Pálffy Béla beszéde.

Befejezésre Nagy Kató és Czeglédy Irén urleányok, a Paczkó zenekola növendékei játszanak egy négykezeset. Az estélyek mindenkor délután 5 órakor kezdődnek és a meghívó belépni jegyül szolgál.

Meghívó: a háborus időkre való tekintettel csak először becsatolnak ki, a többi estélyek műsorát mindig csak a napilapokban közlik.

A tizedes ur.

Egy nagyvárad hadnagy beszélt el a következőket:

Az olasz fronton késő este mentünk föl az állásba. Utunk egy sziklafal mellett vezetett fűl tér, digéző lutesokban. Meglehető sötét volt már s így nehéz volt a tájékozódás. Nemsokára katonák jöttek velünk szemben, akikről ezredük számáról kérdezősködtünk. A bakának nem szokásuk, hogy feleljenek a kérdésekre s így természetesen mi sem kaptunk választ, egy bakánk azonban tovább folytatta a kérdezősködést:

— Hányasok vagytok?

— Harminc és felesék, volt a válasz.

Na ezeknek is megérthető a fronton tartózkodás. Tovább kérdezősködtünk, de választ csak nem kaptunk. Egy katona mégis felelt:

— Rumuny.

Ebből már sajtattuk, hogy miféle világtól valók. A válasz azonban egyáltalán nem elégitett ki, dühösített már a sok összevissza felelet, a következőre már erősebben szoltam rá.

— Mond meg, hányadik ezredbe való vagy, mert bajod lesz.

— Velem akarsz kötőzködni? — szolt erre a jó baka s azzal adott egy olyan pofont, amilyen t eddig sem békében, sem háboruban nem kaptam a falnak estem. A jó baka tovább beszélt:

— Velem akarsz kötődni? Tudd meg, hogy én Kis János szapór tizedes ur vagyok!

A tizedes ur arcán jobbról is balról is csattant a bemutatkozás.

— Én pedig X. főhadnagy ur vagyok. De már erre a tizedes ur nem volt sehol, föliszivta a hold.

Ápasztják a villamos megállókat.

Tekarékoskodnak az árammal.

Haladunk a főváros után. Szentünk éppen úgy nagyon kevés, mint Budapestnek s Nagyváradon mindazokat az eszközöket és módokat igénybe veszik, amelyekkel a fővárosban csökkenteni igyekeznek a szénfogyasztást.

Budapestben nagyban redukálták a villamos vasutak megálló helyeit.

A nagyvárad villamos vasut igazgatója tegnap beadványt intézett a városhoz, a melyben kifejti, hogy a szénhiány miatt a városi villamosmű áramtermelését redukálni kell, miért is a villamos vasut által felhasznált áramot szintén csökkenteni kell.

Jelenleg sok a megállóhely, ami a sürű fekezés által pocsékolja az áramot. Ezért több kisebb megállóhely megszüntetését határozták el és pedig már február 26-tól kezdve.

Ezenkívül a nap bizonyos óráiban kevesebb kocsi lesz forgalomban s a villamos vasut csak reggel 8 órától este 8 óráig közlekedik.

A beadványhoz térkép van mellékelve, amely szemléltetővé teszi, hogy melyik villamos megállókat szüntetik be a jövő héftől. E szerint megszüntetik:

Szent László tér—Pályaudvar közötti vonalon (A. kocsi) Szilágyi Dezső-utcai, Szaniszló utcai és Múzeum téri megállókat.

Aradi uti vonalon (B. kocsi) Dúdkutcai, Hármaskút utcai és a Ferenc József lakatya előtti megállókat.

Szent László tér—Várad Velencei vonalon (C. kocsi) Lloyd kávéház előtti, Baross-utcai, Bástya utcai, Rákóczi utcai és a Sorompó téri megállókat.

Rhédey kerti vonalon (D. kocsi) Korona kávéház, Diana fürdő, Rhédey-kert és Pecze utcai megállókat.

Bányasori vonalon (E. kocsi) a Lillom-utcai és a Szarvassori megállókat.

HIREK

Hamvazó szerdán

az egyház az örök értékekre irányítja tekintetünket. Ember, ne feledd, hogy por vagy és porrá leszel, olyanná, mint a csipetnyi hamu, amelyet az Ur szolgálja ma büszke fejedre szór. Az a hamu is rügyekben dus, életerős fa volt valaha, most érzéketlen semmi. Te talán most szintén élettől, erőttől, reményektől duzzadsz, eljön az idő, mikor a halál osonatos ujjával sirodra vési tested értékét:

Hic jacet cinis, pulvis et nihil.

Por, hamu, semmi nyugszik itt.

A test elporlad, de a lélek örökké él s a jó, mit tettél. Ne a tested szeresd hát és dődelgesd, hanem Isten képmására teremted lelkedet. Ez a te igazi értéked, nem a lérgék eiedelédül szánt test. Törd a háborus nélkülözéseket erős akarattal, önmegta-

gadással, ez a legszebb győzelem, amit önmagunk felett aratunk.

Az Egyház, az isteni pedagógus a nagyböjten át az önmegtartózkodás útján vezet minket az örök jószág és igazság felé. Kövessük.

* **Hamvazó szerda.** Ma, hamvazó szerdán, az összes plebániatemplomban megtartják a hamvazás szertartását a szokásos időben tartott szent misek alatt. Az olasz templomban reggel 7 órakor csendes mise lesz, 9 órakor nagymise mond Imrik S. Zoltán tb. kanonok, plebános segédlettel. A hamvazási szertartás a mise előtt lesz.

* **Nagyböjti ájtatosságok.** A nagyböjt alatt minden plebánia templomban ájtatosságok lesznek. Az olasz plebánia templomban minden szerdán este fél 7-kor lesznek a nagyböjti ájtatosságok. A szentkezéseket Imrik S. Zoltán tb. kanonok plebános tartja. Az első nagyböjti ájtatosság hamvazó szerdán lesz este fél 7 órakor.

Az újvárosi Szent László plebániatemplomban minden pénteken este 6 órakor lesznek a nagyböjti ájtatosságok. A beszéd-sorozatot dr. Lestyán Endre szentszéki tanácsos, plebános tartja.

A váradvelencei plebániatemplomban minden csütörtökön este 6 órakor lesz az ájtatosság szentbeszéddel, melyet Halász Gyula szentszéki tanácsos plebános mond.

* **Kongregációi élet.** Az Urleányok Mária kongregációja ma délután 5 órakor tartja gyűlését a Szent László menedékházban. A vezetőség kéri a tagokat, hogy az előzetes megbeszélés végett már 4 órára jelenjenek meg.

* **Alliquander dr. — táblai jegyző.** A királyi tábla elnökének rendelkezésére a mai napon elhagyja a kir. törvényszék elnöki íródjának vezetését a kiváló képességű Alliquander Kálmán dr. jegyző, aki öt és fél év óta vezetett ezt a nehéz és felelősséggel járó ügyosztályt. Nem kell mondanunk, hogy mindenki teljes megelégedésére, a felek, ügyvédek iránt érzett partatlansággal s a váltakozó elnökök elismerésével. Tiszta, nemes és keresztény gondolkodása az igazságszolgáltatás jövő generációjának mintaképe teszi a fiatal jegyzőt, aki képzettségével és munkakedvével új állását is kifogástalanul fogja betölteni, amelyre a tábla területén dolgozó összes jegyzők közül öt szemelte ki Lábán Lajos dr. elnök bizalma. Utóda Romváry Tibor dr., eddigi büzügyi működéséről előnyösen ismert jegyző lesz.

* **Alakuló ülés.** Nagyvárad városának a villamos vasut üzemére felügyelő bizottsága tegnap tartotta alakuló ülését, a melyen az összes tagok: Fényes Manó, Schwarz Izidor és dr. Olasz Béla jelen voltak, a polgármester elnöklése alatt. A bizottság elnökévé Schwarz Izidort választották meg.

* **A Kath. Kőr választmányi ülése.** A Kath. Kőr választmánya ma este 6 órakor ülést tart.

* **Uj gondnok az állami iskolákhoz.** A nagyvárad állami elemi iskolák gondnoksága tegnap délelőtt Komlóssy József városi tanácsos elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a Gulácsy Endre halálával megüresedett gondnoki tisztségre Kiss Endre igazgató tanítót választották meg.

* **A Kath. Népszövetség vasárnapi ünnepélye** iránt, mely 18-ról 25-re halasztott, nagy érdeklődés mutatkozik. Tegnap már sokan kiváltották fenntartott helyeiket. A műsor, melyen a jeles Patskó-zeneiskola növendékei szerepelnek, a legszélesebb körök érdeklődésére méltó; úgy az ének, mint a zeneszámok művészi színvonalon állanak. Az ünnepélyre fenntartott helyek tetszés szerinti adomány ellenében esténként Kath. Kőr háznagyi hivatalában megválthatók. Az ünnepélyt az anya- és csecsemővédelem javára rendezik.

* **Szigligeti Ede születésének évfordulója.** Minden évben kegyelttel üli meg Nagyvárad irodalmi társasága Szigligeti Ede születésének évfordulóját. Az idén külön ünnepélyt ez alkalommal a Társaság nem tart, hanem a színház ünnepéhez csatlakozik. A színház Szigligeti Ede egyik darabját adja elő, ezt megelőzőleg dr. Krüger Aladár, a Szigligeti Társaság elnöke tart szabadelőadást Nagyvárad nagy szülőijéről.

* **A Katholikus Kőr vetítőestélye.** Nagy érdeklődés kísérte tegnap a Kath. Kőr vetítőestélyét: a feltámadott Lengyelország került bemutatásra. Dr. Krüger Aladár volt az előadó, a ki a rendelkezésre álló rövid idő alatt betekintést nyújtott a közönségnek Lengyelország tragikus történetének főbb mozzanataiba, ismertette a lengyel földet, annak népét és nemzeti jellemvonásait, ki tudott térni a lengyel irodalomra és művészetre, a lengyel néplélek mély vallásosságára és hazaszeretetére, mindenütt kiemelve a magyar nemzettel való kapcsolatot. A közönség az alapossága mellett is könnyed előadást zajosan megélvezte. Az előadást 230 szebbnél-szebb színes vetített kép kísérte.

* **Ülések a városházán.** Február 22-én délután 4 órakor a villamos felügyelőbizottság ülést tart a városházán, amikor az áramdíjak emelése, a szén szükséglet beszerzése és a közvilágítás redukálása kerülnek tárgyalásra. — Február 23-án délután 4 órakor a jogügyi szakbizottság tart ülést. — Ezekon kívül még a következő ülések lesznek a városháza bizottsági termében: február 22-én délután 5 órakor a Vörös Kereszt Egyesület, február 23-án délután 5 órakor pedig a Mészárszöglet.

* **A Petőfi Sándor-asztaltársaság** ma, szerdán este 8 órakor a Rólich Béla vendéglőjében ünnepélyes összejövetelt tart, melyre úgy a tagokat, mint a társas táltársaságok tagjait tisztelettel meghívom. Tárgy: a tiszteletbeli tagok felavatása. — Eisele Sándor, elnök.

* **Signum laudis.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, miszerint a király megparancsolta, hogy Magyar Zoltán 4-ik honvédelmi miniszternek hadnagynak újlagoz legfelsőbb dicsérel elismerése tudtul adassék. E kitüntetését a vitéz hadnagy asszal érdemelte meg, hogy az olasz harcúterén, amikor csapatja kritikus helyzetbe került, ügyes ellenállással veszteség nélkül megszabadította katonáit a veszélyből s 15 olaszt foglyul ejtett.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Tatár József nyug. községi jegyzőt a nagyvárad pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű adóügyi biztossá nevezte ki.

* **Miksa királyi herceg Konstantinápolyban.** Budapesti tudósítónk jelenti: Miksa királyi herceg Konstantinápolyban a szultánnal közölte Károly király trónralépését. Fogadtatása ünnepélyes volt.

* **Rajnisz Ferenc iskolát nyitott Oroszországban.** Rajnisz Ferenc zászlós, aki orosz fogságba esett és Nertschinszkben, a Bajkál tavon túl levő fogolytáborban őrizik, könyveket kért az országos közoktatási tanácsól. Azzal tölti az idejét, hogy analphabéta fogoly katonáinknak iskolát nyitott és azokat tanítja. A könyveket megkapta és most előbbi hivatalához visszatérve, a helyettesre és olvasásra oktatja fogolytársait.

* **Emőd Tamás,** polgári néven **Fleischer Ernő,** tegnap kötött házasságot **Leipnik** Erzsikével. Tanuk voltak: **Fleischer** Bajos dr és **Moskovits** Miksa bankigazgató. A polgári kötést **Kelepecz** Dezső anyakönyvvezető végezte.

* **Ardrágítók a pellengéren.** Czeglédy István rendőrbíró egyre másra hozza a szigorú ítéleteket piaci árusok ellen árdrágítás miatt. Hiába. Hogy mily haszonra árulnak ezek az emberek, s hogy mily vagyokra tettek szert, jellemző, hogy a példás büntetési pénzeket is könnyű szerrel fizetik le. Aztán folytatják tovább az árdrágító visszaéléseket. A jövendelemből futja a büntetéspénzekre itt erőlyesebb kezelés használ csak. A társadalom megvetéssel kell sújtani ezeket a hiénákat. Czeglédy István rendőrbírónak az a terve, amit legközelebb a tanács elé terjeszt, hogy szegycenszlopot állíttat föl ezen függesszék föl az árdrágítók nevét. Tegnap Kis Bura mezőszabolcsi parasztleányt büntette meg a rendőrbíróság. Két libát adott el a piacon az ár kétszereséért. Büntetése 5 napi elzárás és 100 korona pénzbüntetés. Az ítéletet kidobolják Mezőszabolcsban is.

* **Ezüstlakodalom.** Mihelgy Pál nygykereskedő, a Mihelgy és Kandál cég tulajdonosa, ma tartja ezüstlakodalomát ne jével, született **Jakab** Stefániával. Kereskedői tisztességének csorbítatlanságában, két gyernekkel megáldott boldog házasságának zavartalanosságában üli meg ezt a nevezetes napot Mihelgy Pál, akit ez alkalomból máris sokan kerestek fel üdvözlésükkel.

* **Protestáns estély.** A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Debreceni Köre a nagyváradi ref. tanítónképzőintézet közreműködésével február hó 25 én, d. u. 5 órakor a vármegyeház dísztermében Protestáns Estélyt rendez. Jegyek előre válthatók Sebő Imre könyvkereskedésében.

Értesítés: Február 25 én, vasárnap d. e. 9 órakor az újvárosi ref. templomban prédikál dr **Balthazar** Dezső, a tiszántúli ref. egyházkerület szuperintendense s a M. P. I. T. Debreceni Körének védője. A prédikáció után a ref. tanítónképzőintézet énekkara karéneket ad elő. A paraszyek a M. P. I. T. Debreceni Köre javára tétetnek ki.

A Protestáns estély másra:
1. Gluck: Himnusz. Éneklő a ref. tanítónképzőintézet énekkara.
A Protestáns Irodalmi Társaság képviselőiben megjelenteket üdvözlő: Sulyok István ref. esperes.
3. Az estélyt megnyitja: dr **Lancz** Géza egyetemi tanár, a M. P. I. T. Debreceni Körének ügyvezető alelnöke.

4. A Theanó neveléséről előadást tart: **Koncz** Aurélie, leányiskolai igazgató.

5. **Raff:** Kacsucsu. Zongorán előadja: **Sulyok** Ilona, képzőintézeti növendék.

6. A férfi és nő az egyházépítés szolgálatában. Előadja: **Kiss** Ferenc, egyetemi tanár.

7. **Schumann:** Eji dal. Éneklő: **Pelle** Veturia, képzőintézeti növendék.

8. Költeményeket szaval: **Havas** Olga, képzőintézeti növendék.

9. **Cherubini:** Uram, Te rólad zeng dalom. Éneklő a református tanítóképzőintézet énekkara.

* **A Tiszántúli Méhészegylet választmányi ülése.** A Tiszántúli Méhészegylet f. február hó 23 án délután 5 órakor a városháza bizottsági termében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki bejelentések. 2. Beszámolás az ügymenetről. 3. Tagfelvétel. 4. A választmány kiegészítése. 4. Hivatalos Közlöny választása, szaklapok járattása, szakművek beszerzése. 5. Államsegély kiszárolása. 6. Hegedűs Károly dr választmányi tag javaslata a méhész hitelesítőszövetkezetben. 7. Esztleges egyéb indítványok.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután **Gáthy** Sándorné temetése. A temetésen megjelentek a nagy számú tisztelők és Czeglédy Jeremiás ipar testületi elnök vezetésével az iparos polgárok nagyszámmal. Az egyházi beszentelés vezetésével feltették a díszes koporsót a négyes fogatú üveges díszkocsira és megindult az imporáns pyászmélet a **Rulikovszky** temetőbe, ahol végül nyugalomra helyezték az elhunytat. — A díszes temetőt **Velozovits** Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal.

* **A kórházbizvonat tolvaja.** Az elmult éjszaka egy Kolozsvár felől érkezett kórházbizvonat élelmiszerraktárt felőrliék és alaposan megdézsmálták. Elloptak cukrot, csokoládét, szalonnát, Nestle táplálékot, húst stb. A rendőrséget értesítették az esetről, mire megindult a széleskörű nyomozás, amelyben Vas Albert detektíven kívül a detektívcsapattal többi tagja is résztvettek. A nyomozás folyamán a lopott tárgyak megtalálták a kórházbizvonaton szolgálatot teljesítő hat vasutasnál. Természetesen a sok élelmiszerkelet azonnal befoglalták, a vasutasokat pedig egyelőre őrizetbe vették. Mind a hat vasutas egyöntetűen ezt adta elő, hogy a holmikot egy katonától vásárolták az állomáson, aki aránylag olcsón vesztegette, azonban arra nem is gondolták, hogy a vásárolt holmik lopottak lennének. Ezen a nyomon a rendőrség rövidesen elfogta a katonát, akiről kiderült, hogy ugyazon kórházbizvonattal érkezett Nagyváradra. **Kolontáry** János rendőrelőreljáró előtt beismerte a lopást, amelyet állítása szerint két társával együtt követett el. A katonát ma átkísérik az állomásparancsnoksághoz.

* **Átmenet.** Főpíóba. **Bihari** Ákos monoton hangon mondja szerepét. **Erdélyi** Miklós hallgatja s kéri:
— Olyan egyhangú vagy, kérek egy kis átmenetet a következő jelenetbe.
Bihari Ákos (szó nélkül átmev a tulsó oldalra.)
Nagy elképedés.

* **Köszönet.** A Hungária Cipőgyár Rt. Igazgatóságának — a tek. Szerkesztőség engedelmével — ezúton szeretném kifejezni mély köszönetemet az **Orosz** Gyermekvédő Liga által fenntartott Iparostanulók Otthonának juttatott 200 kor. zdonácysáért. E köszönetben az intézetben gondozott 40 szegény és árva gyermek háláját is csatolom,

kiknek munkás életében a szivesen küldött összeg felhasználásával a most szűkre szorított kenyér adagok mellé egyszer-másszor kellemes perceket is varázsolhatunk. Szász Izsa ipariiskolai igazgató.

* **Esküvő.** **Fekete** Lajos halászmester ma esküvőt örök hűséget elvált **Mész** Jánosnakk.

* **A Vörös-Kereszt közgyűlése elmarad.** A Vörös Kereszt egylet elnöksége ez utca értési az egyleti és választmányi tagokat, hogy f. hó 22-ére ki fizessék évi rendes közgyűlését közbajjott akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztja.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank** részvényirtársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében a közgyűlés határidejét folyó é. március hó 4. napjára kitűzve, egyuttal megállapította, hogy a mult év 242.413 koronát kitevő tiszta hasznából minthogy az az előző évit a fokozott mérvű üzleti költségek dacára 15.000 koronával mulja felül, részvényenként 11 korona osztalék fizetését fogja javasolni a mult évi 10 koronával szemben. E mellett a tartalék alap 25.000 koronával dotáltassék, miképpen az 1.050.000 koronára emelkedik. A közgyűlés elé terjesztendő jelentésében, mint örvendetes és megnyugtató tényt említi ki az igazgatóság, hogy az ingatlanok iránt országosan mutakozó kereslet és az ezzel járó ingatlan értékelkedés, a kihelyezések megszilárdulását és a kamat pontos fizetését eredményezte. Az általános pénzügyi helyzet a betétek állandó emelkedésében is megnyilvánult, ugyanis a betét állaga a hadikölesön jegyzésekre fordított kivételezések mellett is az év végével 5.000.000 koronára emelkedett, míg ma pedig a 6.000.000 koronát jóval túlhaladja. A jelentés még részletesen közli az intézetnek a háborus viszonyokkal összefüggő gazdasági tevékenységét, valamint a hadijótékonyágban részt vett akcióit.

* **Szengázmérgezés.** Tegnap reggel a Bihar megyei kórházba becszállították a mentők **Veres** Antal 70 éves pályafentartási munkást. Az öreg eurbot szeggel az egyik munkásbarakkban eszméletlenül a lapotban találták. Este alaposan behűzték kúchojába, s az új folyamán fejlődött szén-gáz egészen elbódította. A kórházban spórák alá vették, de esideig még nem sikerült eszméletre téríteni. Állapota életveszélyes.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, keblengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógýarában
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* **Bolti szövege** felvételik, Komló Testvéreknel.

Megvettem egy nagy mennyiségű
eredeti berlini szabású finom, szép és **sikkos mellfűzőt**
és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.
Kesztenbaum Juliska
füzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

Feladványok **ROKIA** híres szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B

A polgári jótékonycsoportok rendezett 44-ik sorsjáték huzása már február hó 22 én lesz. A játékterv szerint vannak 200000, 20000, 30000, 20000 stb. koronás főnyeremények. Sorsjegyek ára 4 korona. Minden sorsjegyáruló helyen, adó, posta- és táviróhivataloknál kaphatók.

Oláh Rudi az Emkében. Ma este Oláh Rudi, a Nagyváradon annyira kedvelt színpadprímás zenekara hangversenyez az Emkében.

„Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szód, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruháink nem árt, minden esomagon a törvényszéki vegyészeti tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kg. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13—02.

Fiumében eladó ház. 2 háromszobás, 1 kétszobás lakással és egy kis üzlethelyiséggel. Értékezhethet Reigl Ernő fürdőbériől vel, Félixfürdő.

Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy palota.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. rövidebb-hosszabb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szaraz-pincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz-és betörés ellen biztosítjuk. Közelabbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társaság beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passzage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

IRODALOM

A **„Vasárnapi Ujság”** február 18-iki száma sok szép képet közöl különböző hirteterekről, az Adriáról. A mostani nagy téli hideg képeit is megtalálhatni. Megvanak a Kisfaludy Társaság új tagjainak arcképei s annak az üdvözlő iratnak a másolata, melyet a Társaság Arany ünnepéről Lévy Józsefnek küldtek. Szépirodalmi olvasmányok: Pekár Gyula regénye, Sajó Sándor pályanyertes verse, Széllősi Zsigmond tárcája, Brau Lili regénye. Egyéb közlemények: cikk a hajóúrlásokról s a rendezet heti rovatok: A háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Nagytem-utca 4. sz.)

Az **Élet** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) február 18-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A biborus halála. a—s. — Sik Sándor költemetéről. Radányi Kálmán. — Enek. (Költemény.) Boros Ferenc. — Verssorok. (Költemény.) Boros Ferenc. — Százszentendős kalendárium. (Regény.) Boros Ferenc. — Gondolatok H. K. — Orvosok. (Kis parcell.) Pokorny Margit. — Fotoművészet. Kankovszky Ervin. Sárvölgy lélekkel. (Regény) Irta: René Bazin; fordította:

Kálmán György. — Kultura. — Hétről hétre. Szerkesztői üzenetek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári ut 15. szám. Előfizetési ára félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

SZÍNHÁZ.

A MAI SZINLAPOK.

Este 7 órakor, rendez helyárrakkal:

A családfő.

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

- Csengeri Benedek, tőkepenész — Sik Rezső
- Dorottya, a felesége — J. Gazdy Aranka
- Csengeri László unokatestvérük Tompa Béla
- Csengeri Lili unokahuguk — Szabeni Margit
- Dolores, spányol táncosnő — Vigh Manci
- Vékony Izidora — T. Pogány Janka
- Trombitás Julesa, dajka — Sz. Zsigmond Anna
- Huley Hasszán — Rákosi Ferenc

Heti műsor:

- Szerda: A családfő.
- Csütörtök: A szép asszony (Bemutató előadás).
- Péntek: A szép asszony.
- Szombat délután: Három a kislány.
- Szombat este: A szép asszony.
- Vasárnap délután: Kárpáthy Zoltán.
- Vasárnap este: Mágna Miska.

A családfő. Az a pompás bu noru kedves, fülbemászó zenével tarkított operetta, amelyet vasárnap este mutatott be A családfő cím alatt a Szépirodalmi Színház, ezen a héten még csak ma este kerül színpadra. Ez azért adjuk kifejezetten hírel, mert a közönség figyelmét különösen fel akarjuk erre hívni, amennyiben ez a kitűnő operetta, amelyben Sz. Zsigmond Anna, Vigh Manci, Szabeni Margit, Sik, Tompa és Rákosi sínek elsőrangú szerepei vannak. T. Pogány Janka pedig egyiket nyújtja legsikerültebb alakításainak.

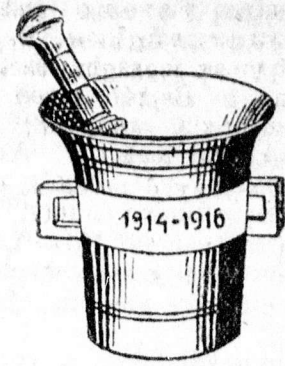
Három a kislány. Szombaton délután a közkedvelt Schubert operetta a Három a kislány kerül színpadra. Ez alkalommal Médi szerepében Sz. Zsigmond Anna lép fel.

Kárpáthy Zoltán. A Jókai Mór klasszikus regényéből készült Kárpáthy Zoltán című dráma, amelyet állandó érdeklődéssel kíséri a közönség legközelebb vasárnap délután kerül színpadra.

VIGADÓ mozgószínház	Szerdán A lép virága dráma 4 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.
URANIA mozgószínház	Szerdán Szenzációs új műsor Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.
APOLLÓ mozgószínház	Szerdán A bosszu éjzakaija dráma 6 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR.

Heti árjegyzék:

- HADI MOZSÁR PORCELLÁN ÜTŐVEL . 6 K**
- China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 5 K
  - China ezüst cukor tartó fogóval . . . 5 K
  - China ezüst vaj tartó fogóval . . . 5 K
  - China ezüst cukor kosár fogóval . . . 5 K
  - China ezüst gyümölcs állvány tállal . . . 5 K
  - China ezüst dohányzó készlet tálcával . . . 5 K
  - China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 5 K
  - Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 5 K
  - Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 5 K
  - China ezüst talpas állvány színes üveggel . . . 5 K
  - Majolika vizes kancsó színezve . . . 5 K
  - Majolika tészta tál színezve 6 tányérral . . . 5 K
  - Majolika virágváza színezve roccoco . . . 5 K
  - Befőttes készlet színes roccoco 6 tányérral . . . 5 K
  - Befőttes állvány színes 6 tányérral . . . 5 K
  - Likőr készlet tálcával aranyozva 6 szem. . . 5 K
  - Boros készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K
  - Sörös készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K
  - China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
  - Mosdó készlet fayence színes roccoco . . . 10 K
  - Gyermek mosdó készlet színes felszerelve . . . 10 K
  - Fűszer készlet színes felszerelve állvánnyal . . . 10 K
  - Teás készlet színes aranyozással 6 szem. . . 12 K
  - Kávés készlet színes aranyozással 6 szem. . . 12 K
  - Feketekávé készlet tálcával színes 6 sz. . . 12 K
  - Ebédő készlet sz. aranyozással roccoco 6 sz. . . 36 K
  - Ebédő kész. sz. aranyozással roccoco 12 sz. . . 80 K

Konyha felszerelések, zománcozott acél főzőedények, Evőeszközök, kávéházi és vendéglői felszerelések.

Répkerepezés, ablak üvegezés gyorsan és pontosan előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Kereskedelmit végzett **hadmentes segédkönyvelő** több évi irodai gyakorlat-tal jó fizetéssel felvétetik **Komlós Testvérek** Zöldfa utca 13. szám alatt

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

A nagyszalontai járás fészolgabirójától.

414-917 szám.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Nagyszalonta nagyközségben a IV ik jegyzőnek fő egy övé történt megválasztásával megüresedett önálló hatáskörű IV. jegyzői állásra és az ennek betöltése folytán esetleg megüresedő szintén önálló hatáskörű V ik jegyzői állásra ezen nel pályázatot hirdetek.

A IV ik jegyző javadalma:
A községtől élvezett 1000 K. készpénz fizetés betudásával az 1913 LX. t. c. ben megállapított 2000 korona törzsfizetés a törvényszerű ötdéves korlátokkal és 600 K. lakpénz.

Megszámlálathoz a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

Az V ik jegyző javadalma:
A községtől élvezett 1600 K. készpénz-fizetés beszállításával az 1913. LX. t. c. ben megállapított 2000 K. törzsfizetés a törvényszerű ötdéves korlátokkal és 600 korona lakpénz.

Megszámlálathoz a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

Felhívom a pályázati szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-n, illetve az 1900 évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesi tésüket a eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi március hó 13. napjának déli 12 órájáig annyival is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelmen kívül nem fogom.

Mindkét jegyző munkakörét törvény hatóságilag jóváhagyott községi szabályrendelet állapítja meg.

A választást Nagyszalonta községében f. évi március hó 14. napján d. e. 10 órakor ejtem meg.

Nagyszalonta, 1917 február hó 15. napján.

Csanády Jenő
fészolgot író.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Eladó ház és szállóbirtok!

Előnyös fizetési feltételek mellett egy magas földszintes ház és 3-8 tized hold szálló eladó. Közelebbi felvilágosítás Sal Ferenc-utca 25. sz. alatt szereshető.

FACIPÓ-GYÁR

Haas Lipót

NAGYVÁRAD

RAKÓCZI-UT 5. SZÁM.

LINOLEUM

Cipőfelsőrész bőrből, talp és sarok fából.

Nagyság: 27-28, 29-35, 36-39, 40-48.
Ár: 14.-, 16-70, 18-40, 24-K.

DETAIL

ENGROS

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Eladó

Kórház-u. végétől 10 perc távolságra jobb oldalon 1900 □ méter szőlő és gyümölcsfával beültetett területen 3 szoba, verenda, konyha, kamara, pince és melletk épületből áló ház házsz. 171-7. Asztalos Jenő.

Eladó olesón 500.000 darab tégla. Értekezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvénytársaságnál Ri manócy-utca 6.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellékkeliségekkel május hó 1-re kiadó.

Értekezhetni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékkeliségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezhetni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondnoki irodában. Sas-passage 24 számú lépcső.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

németében.

Fűzőket a legelő divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigilgeti asszisztens művészünknek egyedül szállítója.

Telefon: 11-53.